

MỘT SỐ DẠNG TOÁN VỀ LŨY THỪA TRONG CHƯƠNG TRÌNH TOÁN 6

I- LÝ THUYẾT:

Dựa vào một số kiến thức sau:

- 1) Định nghĩa lũy thừa.
- 2) Các phép tính về lũy thừa
- 3) Chữ số tận cùng của một lũy thừa.
- 4) Khi nào thì hai lũy thừa bằng nhau ?
- 5) Tính chất của đẳng thức, bất đẳng thức.
- 6) Tính chất chia hết.
- 7) Tính chất của những dãy toán có quy luật.
- 8) Hệ thống ghi số.

II- BÀI TẬP:

1. Viết biểu thức dưới dạng một lũy thừa:

a) *Phân tích các cơ số ra thừa số nguyên tố.*

Bài 1: Viết biểu thức sau dưới dạng một lũy thừa (bằng nhiều cách nếu có).

a) $4^{10} \cdot 8^{15}$

b) $8^2 \cdot 25^3$

Bài giải:

a) $4^{10} \cdot 8^{15} = (2^2)^{10} \cdot (2^3)^{15} = 2^{20} \cdot 2^{45} = 2^{65}$

Ta thấy $2^{65} = (2^5)^{13} = 32^{13}$

$$2^{65} = (2^{13})^5 = 8192^5$$

Vậy ta có 3 cách viết là:

$$4^{10} \cdot 8^{15} = 2^{65}$$

$$4^{10} \cdot 8^{15} = 32^{13}$$

$$4^{10} \cdot 8^{15} = 8192^5$$

b) $8^2 \cdot 25^3 = (2^3)^2 \cdot (5^2)^3 = 2^6 \cdot 5^6 = 10^6$

Ta thấy $10^6 = (10^2)^3 = 100^3$

$$10^6 = (10^3)^2 = 1000^2$$

Vậy ta có 3 cách viết là:

$$8^2 \cdot 25^3 = 10^6$$

$$8^2 \cdot 25^3 = 100^3$$

$$8^2 \cdot 25^3 = 1000^2$$

b) *Nhóm các thừa số một cách thích hợp.*

Bài 2 Viết biểu thức sau dưới dạng một lũy thừa.

$$(2a^3x^2y) \cdot (8a^2x^3y^4) \cdot (16a^3x^3y^3)$$

Bài giải:

$$(2a^3 \cdot x^2y) \cdot (8a^2x^3y^4) \cdot (16a^3x^3y^3)$$

$$= (2 \cdot 8 \cdot 16) (a^3 \cdot a^2 \cdot a^3) \cdot (x^2x^3x^3) \cdot (y \cdot y^4 \cdot y^3)$$

$$= 2^8 \cdot a^8 \cdot x^8 \cdot y^8 = (2axy)^8$$

Bài 3: Chứng tỏ rằng mỗi tổng (hiệu) sau đây là một số chính phương.

a) $3^2 + 4^2$

b) $13^2 - 5^2$

c) $1^3 + 2^3 + 3^3 + 4^3$

Bài giải:

- a) $3^2 + 4^2 = 9 + 16 = 25 = 5^2$
 b) $13^2 - 5^2 = 169 - 25 = 144 = 12^2$
 c) $1^3 + 2^3 + 3^3 + 4^3 = (1 + 2 + 3 + 4)^2 = 10^2$

2- Tìm chữ số tận cùng của một lũy thừa.

* *Lũy thừa có cơ số tận cùng đặc biệt (x, y, ∈N)*

$$\overline{XO}^n = \overline{YO} \quad (n \in \mathbb{N}^*)$$

$$\overline{X1}^n = \overline{Y1}$$

$$\overline{X5}^n = \overline{Y5} \quad (n \in \mathbb{N}^*)$$

$$\overline{X6} = \overline{Y6} \quad (n \in \mathbb{N}^*)$$

Bài 1: Tìm chữ số tận cùng của các lũy thừa sau:

- a) $4^{2k}; 4^{2k+1}$.
 b) $9^{2k}; 9^{2k+1} \quad (k \in \mathbb{N}^*)$

Bài giải:

- a) Ta có: $4^{2k} = (4^2)^k = (\overline{16})^k = \overline{...6}$
 $4^{2k+1} = (4^2)^k \cdot 4 = \overline{...6.4} = \overline{...4}$
 b) Tương tự ta có: $9^{2k} = \overline{...1}$
 $9^{2k+1} = \overline{...9}$

Bài 2: Tìm chữ số tận cùng của các lũy thừa sau.

- a) $2^{2005}; 3^{2006}$
 b) $7^{2007}; 8^{2007}$

Bài giải:

- a) Ta có: $2^{2005} = (2^4)^{501} \cdot 2 = \overline{...6}^{501} \cdot 2 = \overline{...2}$
 $3^{2006} = (3^4)^{501} \cdot 3 = (\overline{...1})^{501} \cdot 3 = \overline{...9}$
 b) Ta có: $7^{2007} = (7^4)^{501} \cdot 7 = (\overline{...1})^{501} \cdot 7 = \overline{...3}$
 $8^{2007} = (8^4)^{501} \cdot 8 = (\overline{...6})^{501} \cdot 2 = \overline{...2}$

3. Tính giá trị biểu thức:

a) *Tính theo quy tắc thực hiện phép tính:*

Bài 1: Tính giá trị biểu thức sau.

$$3^3 \cdot 9 - 3^4 \cdot 3 + 5^8 \cdot 5^0 - 5^{12} : 25^2$$

Bài giải:

$$3^3 \cdot 9 - 3^4 \cdot 3 + 5^8 \cdot 5^0 - 5^{12} : 25^2$$

$$= 3^5 - 3^5 + 5^8 - 5^8 = 0$$

b) *Sử dụng tính chất phép tính.*

Bài 1: Tính giá trị biểu thức sau một cách hợp lý nhất.

$$A = (25^6 + 15^6 - 10^6) : 5^6$$

$$B = 9! - 8! - 7! \cdot 8^2$$

Bài giải:

$$A = (25^6 + 15^6 - 10^6) : 5^6$$

$$= (25 : 5)^6 + (15 : 5)^6 - (10 : 5)^6$$

$$= 5^6 + 3^6 - 2^6$$

$$= 15625 + 729 - 64 = 16290$$

$$B = 9! - 8! - 7! \cdot 8^2$$

$$= 8! \cdot (9-1) - 8! \cdot 8$$

$$= 8! \cdot 8 - 8! \cdot 8 = 0$$

c) Biểu thức có tính quy luật.

Bài 1: Tính tổng.

$$A = 1 + 2 + 2^2 + \dots + 2^{100}$$

$$B = 3 - 3^2 + 3^3 - \dots - 3^{100}$$

Bài giải:

$$A = 1 + 2 + 2^2 + \dots + 2^{100}$$

$$\Rightarrow 2A = 2 + 2^2 + 2^3 + \dots + 2^{101}$$

$$\Rightarrow 2A - A = (2 + 2^2 + 2^3 + \dots + 2^{101}) - (1 + 2 + 2^2 + \dots + 2^{100})$$

Vậy $A = 2^{101} - 1$

$$B = 3 - 3^2 - 3^3 - \dots - 3^{100}$$

$$\Rightarrow 3B = 3^2 - 3^3 + 3^4 - \dots - 3^{101}$$

$$B + 3B = (3 - 3^3 + 3^3) - \dots - 3^{100} + (3^2 - 2^3 + 3^4 - \dots - 3^{101})$$

$$4B = 3 - 3^{101}$$

Vậy $B = (3 - 3^{101}) : 4$

Bài 2: Tính tổng

a) $A = 1 + 5^2 + 5^4 + 5^6 + \dots + 5^{200}$

b) $B = 7 - 7^4 + 7^4 - \dots + 7^{301}$

Bài giải:

a) $A = 1 + 5^2 + 5^4 + 5^6 + \dots + 5^{200}$

$$25A = 5^2 + 5^4 + \dots + 5^{202}$$

$$25A - A = 5^{202} - 1$$

Vậy $A = (5^{202} - 1) : 24$

b) Tương tự $B = \frac{7^{304} + 1}{7^3 + 1}$

Bài 3: Tính

$$A = \frac{1}{7} + \frac{1}{7^2} + \frac{1}{7^3} + \dots + \frac{1}{7^{100}}$$

$$B = -\frac{4}{5} + \frac{4}{5^2} - \frac{4}{5^3} + \dots + \frac{4}{5^{200}}$$

Bài giải:

$$A = \frac{1}{7} + \frac{1}{7^2} + \frac{1}{7^3} + \dots + \frac{1}{7^{100}}$$

$$7A = 1 + \frac{1}{7} + \frac{1}{7^2} + \dots + \frac{1}{7^{99}}$$

$$\Rightarrow 7A - A = 1 - \frac{1}{7^{100}}$$

$$A = \left(1 - \frac{1}{7^{100}}\right) : 6$$

$$B = -\frac{4}{5} + \frac{4}{5^2} - \frac{4}{5^3} + \dots + \frac{4}{5^{200}}$$

$$5B = -4 + \frac{4}{5} + \frac{4}{5^3} + \dots + \frac{4}{5^{201}}$$

$$B+5B = -4 + \frac{4}{5^{200}}$$

$$B = \left(-4 + \frac{4}{5^{200}} \right) : 6$$

Bài 3: Tính

$$A = \frac{25^{28} + 25^{24} + 25^{20} + \dots + 25^4 + 1}{25^{30} + 25^{28} + 25^{26} + \dots + 25^2 + 1}$$

Bài giải:

Biến đổi mẫu số ta có:

$$\begin{aligned} & 25^{30} + 25^{28} + 25^{26} + \dots + 25^2 + 1 \\ &= (25^{28} + 25^{24} + 25^{20} + \dots + 1) + (25^{30} + 25^{26} + 25^{22} + \dots + 25^2) \\ &= (25^{28} + 25^{24} + 25^{20} + \dots + 1) + 25^2 \cdot (25^{28} + 25^{26} + 25^{22} + \dots + 1) \\ &= (25^{28} + 25^{24} + 25^{20} + \dots + 1) \cdot (1 + 25^2) \end{aligned}$$

$$\text{Vậy } A = \frac{1}{1+25^2} = \frac{1}{626}$$

d) Sử dụng hệ thống ghi số - cơ số g.

Bài 1: Tính

$$A = 6 \cdot 10^7 + 5 \cdot 10^5 + 4 \cdot 10^3 + 2 \cdot 10$$

$$B = 12 \cdot 10^8 + 17 \cdot 10^7 + 5 \cdot 10^4 + 3$$

Bài giải:

$$\begin{aligned} A &= 6 \cdot 10^7 + 5 \cdot 10^5 + 4 \cdot 10^3 + 2 \cdot 10 \\ &= 6 \cdot 10^7 + 0 \cdot 10^6 + 5 \cdot 10^5 + 0 \cdot 10^4 + 4 \cdot 10^3 + 0 \cdot 10^2 + 2 \cdot 10 + 0 \cdot 10^0 \\ &= 60504020 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} B &= 12 \cdot 10^8 + 17 \cdot 10^7 + 5 \cdot 10^4 + 3 \\ &= (10+2) \cdot 10^8 + (10+7) \cdot 10^7 + 5 \cdot 10^4 + 3 \\ &= 10^9 + 2 \cdot 10^8 + 10^8 + 7 \cdot 10^7 + 5 \cdot 10^4 + 3 \\ &= 10^9 + 3 \cdot 10^8 + 7 \cdot 10^7 + 0 \cdot 10^6 + 0 \cdot 10^5 + 5 \cdot 10^4 + 0 \cdot 10^3 + 0 \cdot 10^2 + 0 \cdot 10^1 + 3 \cdot 10^0 \\ &= 1370050003. \end{aligned}$$

4. Tìm x

a) Đưa về cùng cơ số (số mũ)

Bài: Tìm $x \in \mathbb{N}$ biết

a) $4^x = 2^{x+1}$

b) $16 = (x-1)^4$

Bài giải:

a) $4^x = 2^{x+1}$

$$(2^2)^x = 2^{x+1}$$

$$2^{2x} = 2^{x+1}$$

$$2x = x+1$$

$$2x - x = 1$$

$$x = 1$$

b) $16 = (x-1)^4$

$$2^4 = (x-1)^4$$

$$2 = x - 1$$

$$x = 2+1$$

$$x = 3$$

Bài 2: Tìm $x \in \mathbb{N}$ biết

a) $x^{10} = 1^x$

b) $x^{10} = x$

c) $(2x - 15)^5 = (2x - 15)^3$

d) $x^2 < 5$

Bài giải:

a) $x^{10} = 1^x$

$$x^{10} = 1^{10}$$

$$x = 1$$

b) $x^{10} = x$

$$x^{10} - x = 0$$

$$x \cdot (x^9 - 1) = 0$$

Ta có: $x = 0$ hoặc $x^9 - 1 = 0$

$$\text{Mà } x^9 - 1 = 0$$

$$x^9 = 1^9$$

$$x = 1$$

Vậy $x = 0$ hoặc $x = 1$

c) $(2x - 15)^5 = (2x - 15)^3$

Vì hai lũy thừa bằng nhau, có cơ số bằng nhau, số mũ khác nhau ($\neq 0$)

Suy ra $2x - 15 = 0$ hoặc $2x - 15 = 1$

+ Nếu $2x - 15 = 0$

$$x = 15 : 2 \notin \mathbb{N} \text{ (loại)}$$

+ Nếu $2x - 15 = 1$

$$2x = 15 + 1$$

$$x = 8$$

d) Ta có $x^2 < 5$

và $x^2 \geq 0 \Rightarrow x^2 \in \{0; 1; 2; 3; 4\}$

Mặt khác x^2 là số chính phương nên

$x^2 \in \{0; 1; 4\}$ hay $x^2 \in \{0^2; 1^2; 2^2\}$

$x \in \{0; 1; 2\}$

Dựa vào bài tập SGK lớp 6

Bài 4: Tìm $x \in \mathbb{N}$ biết

a) $1^3 + 2^3 + 3^3 + \dots + 10^3 = (x + 1)^2$

b) $1 + 3 + 5 + \dots + 99 = (x - 2)^2$

Bài giải:

a) $1^3 + 2^3 + 3^3 + \dots + 10^3 = (x + 1)^2$

$$(1 + 2 + 3 + \dots + 10)^2 = (x + 1)^2$$

$$55^2 = (x + 1)^2$$

$$55 = x + 1$$

$$x = 55 - 1$$

$$x = 54$$

b) $1 + 3 + 5 + \dots + 99 = (x - 2)^2$

$$\left(\frac{99-1}{2} + 1\right)^2 = (x-2)^2$$

$$50^2 = (x-2)^2$$

$$50 = x-2$$

$$x = 50 + 2$$

$$x = 52$$

(Ta có: $1 + 3 + 5 + \dots + (2^{n+1}) = n^2$)

Bài 5: Tìm 1 cặp $x; y \in \mathbb{N}$ thoả mãn

$$7^3 = x^2 - y^2$$

Ta thấy: $7^3 = x^2 - y^2$

$$(1^3 + 2^3 + 3^3 + \dots + 7^3) - (1^3 + 2^3 + 3^3 + \dots + 6^3) = x^2 - y^2$$

$$(1 + 2 + 3 + \dots + 7)^2 - (1 + 2 + 3 + \dots + 6)^2 = x^2 - y^2$$

$$28^2 - 21^2 = x^2 - y^2$$

Vậy 1 cặp $x; y$ thoả mãn là:

$$x = 28; y = 21$$

b) Sử dụng chữ số tận cùng của một lũy thừa.

Bài 1: Tìm $x; y \in \mathbb{N}^*$ biết.

$$x^2 = 1! + 2! + 3! + \dots + y!$$

Bài giải:

Ta thấy x^2 là một số chính phương

Có chữ số tận cùng là 1 trong các chữ số 0; 1; 4; 5; 6; 9

Mà:

+ Nếu $y = 1$

$$\text{Ta có } x = 1! = 1^2 \text{ (TM)}$$

+ Nếu $y = 2$

$$\text{Ta có: } x^2 = 1! + 2! = 3 \text{ (Loại)}$$

+ Nếu $y = 3$

$$\text{Ta có: } x^2 = 1! + 2! + 3! = 9 = 3^2 \text{ (TM)}$$

$$x = 3$$

+ Nếu $y = 4$

$$\text{Ta có: } x^2 = 1! + 2! + 3! + 4! = 33 \text{ (loại)}$$

+ Nếu $y \geq 5$

Ta có:

$$x^2 = (1! + 2! + 3! + 4!) + (5! + 6! + \dots + y!)$$

$$= \overbrace{\dots 3} + \overbrace{\dots 0} = \overbrace{\dots 3} \text{ (loại)}$$

Vậy $x = 1$ và $y = 1$

$$x = 3 \text{ và } y = 3$$

Bài 2: Tìm $x \in \mathbb{N}^*$ biết.

$$A = \underbrace{111\dots 1}_{2 \text{ x chữ số } 1} - \underbrace{777\dots 7}_{x \text{ chữ số } 7} \text{ là số chính phương}$$

Bài giải:

+ Nếu $x = 1$

$$\text{Ta có: } A = 11 - 7 = 4 = 2^2 \text{ (TM)}$$

+ Nếu $x > 1$

Ta có $A = 111\dots1 - \underbrace{777\dots7}_x \text{ chữ số } 7 = \overline{\dots34} : 2$
 $2x \text{ chữ số } 1$ $\overline{\dots34} : 4$
 Suy ra A không phải là số chính phương (loại)
 Vậy $x = 1$

c) Dùng tính chất chia hết

Bài 1: Tìm $x; y \in \mathbb{N}$ biết:

$$35^x + 9 = 2 \cdot 5^y$$

*) Nếu $x = 0$ ta có:

$$35^0 + 9 = 2 \cdot 5^y$$

$$10 = 2 \cdot 5^y$$

$$5^y = 5$$

$$y = 1$$

*) Nếu $x > 0$

$$+ \text{ Nếu } y = 0 \text{ ta có: } 35^x + 9 = 2 \cdot 5^0$$

$$35^x + 9 = 2 \text{ (vô lý)}$$

+ Nếu $y > 0$ ta thấy:

$$35^x + 9 \div 5 \text{ vì } (35^x \div 5; 9 \div 5) \checkmark$$

$$\text{Mà } 2 \cdot 5^y \div 5 \text{ (vô lý vì } 35^x + 9 = 2 \cdot 5^y)$$

Vậy $x = 0$ và $y = 1$

Bài 2: Tìm $a; b \in \mathbb{Z}$ biết.

$$(2a + 5b + 1) (2^{|a|} + a^2 + a + b) = 105$$

Bài giải:

*) Nếu $a = 0$ ta có:

$$(2 \cdot 0 + 5b + 1) \cdot (2^{101} + 0^2 + 0 + b) = 105$$

$$(5b + 1) \cdot (b + 1) = 105$$

Suy ra $5b + 1; b + 1 \in \mathcal{U}(105)$ mà $(5b + 1) \div 5$ dư 1

Ta được $5b + 1 = 21$

$$b = 4 \text{ (TM)}$$

* Nếu $a \neq 0$

$$\text{Ta thấy } (2a + 5b + 1) \cdot (2^{|a|} + a^2 + a + b) = 105$$

Là lẻ

Suy ra $2a + 5b + 1$ và $2^{|a|} + a^2 + a + b$ đều lẻ (*)

+ Nếu a chẵn ($a \neq 0$) và $2^{|a|} + a^2 + a + b$ lẻ

Suy ra b lẻ. Ta có: $2a + 5b + 1$ chẵn (vô lý)

+ Nếu a lẻ

Tương tự ta thấy vô lý

Vậy $a = 0$ và $b = 4$

5. So sánh các số.

1) Tính:

Bài 1: So sánh 2 lũy thừa sau:

$$2^7 \text{ và } 7^2$$

Bài giải:

$$\text{Ta có: } 2^7 = 128$$

$$7^2 = 49$$

Vì $128 > 49$
nên $2^7 > 7^2$

2) Đưa về cùng cơ số (hoặc số mũ)

Bài 1: So sánh các lũy thừa sau.

a) 9^5 và 27^3

b) 3^{200} và 2^{300}

Bài giải:

a) Ta có: $9^5 = (3^2)^5 = 3^{10}$
 $27^3 = (3^3)^3 = 3^9$

Vì $3^{10} > 3^9$
nên $9^5 > 27^3$

b) Ta có: $3^{200} = (3^2)^{100} = 9^{100}$
 $2^{300} = (2^3)^{100} = 8^{100}$
Vì $9^{100} > 8^{100}$
nên $3^{200} > 2^{300}$

3) Dùng số trung gian.

Bài 1: So sánh hai lũy thừa sau:

31^{11} và 17^{14}

Bài giải:

Ta thấy $31^{11} < 32^{11} = (2^5)^{11} = 2^{55}$ (1)
 $17^{14} > 16^{14} = (2^4)^{14} = 2^{56}$ (2)

Từ (1) và (2) $31^{11} < 2^{55} < 2^{56} < 17^{14}$
nên $31^{11} < 17^{14}$

Bài 2: Tìm xem 2^{100} có bao nhiêu chữ số trong cách viết ở hệ thập phân

Bài giải:

Muốn biết 2^{100} có bao nhiêu chữ số trong cách viết ở hệ thập phân ta so sánh 2^{100} với 10^{30} và 10^{31} .

* So sánh 2^{100} với 10^{30}

Ta có: $2^{100} = (2^{10})^{10} = 1024^{10}$

$10^{30} = (10^3)^{10} = 1000^{10}$

Vì $1024^{10} > 1000^{10}$

nên $2^{100} > 10^{30}$ (*)

* So sánh 2^{100} với 10^{31}

Ta có: $2^{100} = 2^{31} \cdot 2^{69} = 2^{31} \cdot 2^{63} \cdot 2^6$

$= 2^{31} \cdot (2^9)^7 \cdot (2^2)^3 = 2^{31} \cdot 512^7 \cdot 4^3$ (1)

$10^{31} = 2^{31} \cdot 5^{31} = 2^{31} \cdot 5^{28} \cdot 5^3 = 2^{31} \cdot (5^4)^7 \cdot 5^3$
 $= 2^{31} \cdot 625^7 \cdot 5^3$ (2)

Từ (1) và (2) ta có:

$2^{31} \cdot 512^7 \cdot 4^3 < 2^{31} \cdot 512^7 \cdot 5^3$

Hay $2^{100} < 10^{31}$ (**)

Từ (*), (**), ta có:

$10^{31} < 2^{100} < 10^{32}$

Số có 31 chữ số nhỏ nhất $\underbrace{\hspace{10em}}$ Số có 32 chữ số nhỏ nhất $\underbrace{\hspace{10em}}$

Nên 2^{100} có 31 chữ số trong cách viết ở hệ thập phân.

Bài 3: So sánh A và B biết.

$$a) A = \frac{19^{30} + 5}{19^{31} + 5} ; \quad B = \frac{19^{31} + 5}{19^{32} + 5}$$

$$b) \frac{2^{18} - 3}{2^{20} - 3} ; \quad B = \frac{2^{20} - 3}{2^{22} - 3}$$

$$c) A = \frac{1+5+5^2+\dots+5^9}{1+5+5^2+\dots+5^8} ; \quad B = \frac{1+3+3^2+\dots+3^9}{1+3+3^2+\dots+3^8}$$

Bài giải:

$$A = \frac{19^{30} + 5}{19^{31} + 5}$$

$$\text{Nên } 19A = \frac{19 \cdot (19^{30} + 5)}{19^{31} + 5} = \frac{19^{31} + 95}{19^{31} + 5} = 1 + \frac{90}{19^{31} + 5}$$

$$B = \frac{19^{31} + 5}{19^{32} + 5}$$

$$\text{nên } 19B = \frac{19 \cdot (19^{31} + 5)}{19^{32} + 5} = \frac{19^{32} + 95}{19^{32} + 5} = 1 + \frac{90}{19^{32} + 5}$$

$$\text{Vì } \frac{90}{19^{31} + 5} > \frac{90}{19^{32} + 5}$$

$$\text{Suy ra } 1 + \frac{90}{19^{31} + 5} > 1 + \frac{90}{19^{32} + 5}$$

Hay $19A > 19B$

Nên $A > B$

$$b) A = \frac{2^{18} - 3}{2^{20} - 3}$$

$$\text{nên } 2^2 \cdot A = \frac{2^2 \cdot (2^{18} - 3)}{2^{22} - 3} = \frac{2^{20} - 12}{2^{20} - 3} = 1 - \frac{9}{2^{20} - 3}$$

$$B = \frac{2^{20} - 3}{2^{22} - 3}$$

$$\text{nên } 2^2 \cdot B = \frac{2^2 \cdot (2^{20} - 3)}{2^{22} - 3} = \frac{2^{22} - 12}{2^{22} - 3} = 1 - \frac{9}{2^{22} - 3}$$

$$\text{Vì } \frac{9}{2^{20} - 3} > \frac{9}{2^{22} - 3}$$

$$\text{Suy ra } 1 - \frac{9}{2^{20} - 3} < 1 - \frac{9}{2^{22} - 3}$$

Hay $2^2 A < 2^2 B$

Nên $A < B$

c) Ta có:

$$A = \frac{1+5+5^2+\dots+5^9}{1+5+5^2+\dots+5^8} =$$

$$\frac{1+(5+5^2+\dots+5^9)}{1+5+5^2+\dots+5^8} = \frac{1+5(1+5+5^2+\dots+5^8)}{1+5+5^2+\dots+5^8} = \frac{1}{1+5+5^2+\dots+5^8} + 5 > 5 \quad (1)$$

Tương tự $B = \frac{1}{1+3+3^2+\dots+3^8} + 3 < 4$ (2)

Từ (1) và (2) Ta có

$$A = \frac{1}{1+5+5^2+\dots+5^8} + 5 > 5 > 4 > \frac{1}{1+3+3^2+\dots+3^8} + 3 = B$$

nên $A > B$

6. Chứng minh:

1) Nhóm các số một cách thích hợp.

Bài 1: Cho $A = 1 + 3 + 3^2 + \dots + 3^{11}$

Chứng minh:

a) $A : 13$

b) $A : 40$

Bài giải:

$$\begin{aligned} \text{a) } A &= 1 + 3 + 3^2 + 3^3 + \dots + 3^{11} \\ &= (1+3+3^2) + (3^3+3^4+3^5) + \dots + (3^9+3^{10}+3^{11}) \\ &= (1+3+3^2) + 3^3 \cdot (1+3+3^2) + \dots + 3^9 \cdot (1+3+3^2) \\ &= 13 + 3^3 \cdot 13 + \dots + 3^9 \cdot 13 \\ &= 13 \cdot (1+3^3 + \dots + 3^9) : 13 \end{aligned}$$

Hay $A : 13$

$$\begin{aligned} \text{b) } A &= 1 + 3 + 3^2 + 3^3 + \dots + 3^{11} \\ &= (1+3+3^2+3^3) + (3^4+3^5+3^6+3^7) + (3^8+3^9+3^{10}+3^{11}) \\ &= (1+3+3^2+3^3) + 3^4 \cdot (1+3+3^2+3^3) + 3^8(1+3+3^2+3^3) \\ &= 40 + 3^4 \cdot 40 + 3^8 \cdot 40 \\ &= 40 \cdot (1+3^4+3^8) : 40 \end{aligned}$$

Hay $A : 40$

2) Thêm bớt một lượng thích hợp.

Bài 1: Cho $10^k - 1 : 19$ ($k \in \mathbb{N}$)

Chứng minh:

a) $10^{2k} - 1 : 19$

b) $10^{3k} - 1 : 19$

Bài giải:

a) Ta có:

$$\begin{aligned} 10^{2k} - 1 &= (10^{2k} - 10^k) + (10^k - 1) \\ &= 10^k \cdot (10^k - 1) + (10^k - 1) \\ &= (10^k - 1) \cdot (10^k + 1) : 19 \text{ vì } 10^k - 1 : 19 \end{aligned}$$

$$\text{b) } 10^{3k} - 1 = (10^{3k} - 10^{2k}) + (10^{2k} - 1)$$

Vì $10^k - 1 : 19$

$10^{2k} - 1 : 19$ (theo câu a)

3) Dùng chữ số tận cùng của lũy thừa đặc biệt:

Bài 1: Cho $n \in \mathbb{N}$; $n > 1$

Chứng minh: $2^{2^n} + 1$ có tận cùng là 7

Bài giải:

Vì $n > 1$ nên $2^n \div 4$

Suy ra $2^n = 4^k$ ($k \in \mathbb{N}^*$)

Ta có: $2^{2^n} + 1 = 2^{4^k} + 1 = (2^4)^k + 1$

$= 16^k + 1 = \overline{\dots 6} + 1 = \overline{\dots 7}$

Vì $16^k = \overline{\dots 6}$ ($k \in \mathbb{N}^*$)